

Riskbedömning för gravida och ammande arbetstagare

CHECKLISTA FÖR IDENTIFIERING OCH ELIMINERING AV RISKER I ARBETSMILJÖN
- BASERAD PÅ FÖRESKRIFT AFS 2007:5 OM **GRAVIDA OCH AMMANDE ARBETSTAGARE** inklusive tilläggsföreskrifter

Datum:	Namn anställd:	Namn ansvarig chef:
	Arbetsplats:	Namn medverkande:
	Befattning:	Namn medverkande:

Syftet med föreskriften om Gravida och ammande arbetstagare och denna checklista är att förebygga att gravida kvinnor, nyligen förlösta kvinnor och kvinnor som ammar utsätts för faktorer eller förhållanden i arbetet som kan medföra ohälsa eller olycksfall för den gravida eller för fostret. Föreskriften kräver en individuell riskbedömning och gäller all verksamhet där arbete utförs av arbetstagare som är gravid, har fött barn högst 14 veckor innan arbetet ska utföras eller ammar och som har underrättat arbetsgivaren om detta. Med arbetstagare jämförs i dessa föreskrifter den som hyrts in för att arbeta i verksamheten. Vid riskbedömningen ska hänsyn tas till individspecifika faktorer såsom hälsotillstånd, tidigare graviditetskomplikationer och oro som den gravida kan uppleva kring exponeringar. **Checklistan är i första hand avsedd att användas till att identifiera och eliminera risker under graviditeten.**

Arbeten som är förbjudna för gravida (AFS 2007:5)

- Dykeriarbete och arbete under förhöjt tryck (AFS 2010:16)
- Rök- och kemdykning (AFS 2007:7)
- Gruvarbete under jord förknippat med särskilda risker (AFS 2010:1)
- Arbete med smittämnen: Rubella och toxoplasma (om kvinnan inte är immuniserad). Även vissa andra smittämnen kan utgöra risk för graviditeten (AFS 2018:4)
- Blyarbete
- Exponering för joniserande strålning vid graviditet är reglerad i Strålskyddslagen (SFS 2018:396)

Ammande arbetstagare får inte sysselsättas i

- Blyarbete
- Gruvarbete under jord som innebär särskilda risker

Gör så här

Besvara frågor med kryss i ruta JA eller NEJ. **Vid JA, notera vad som behöver göras.** Exponering för arbetsmiljöfaktor markerad med **röd text** kan innebära högre risk men det är graden av exponering som är avgörande. Kryss i rutan "Akut åtgärd" innebär att risken bedöms som relativt hög och att exponeringen åtgärdas (bör upphöra) omgående.

Nr	Arbetsmiljöfaktorer (exponering)	Nej	Ja	Akut åtgärd	Vad behöver göras?	Vem ansvarar för genomförandet?	När ska det vara klart?	Åtgärd utförd och fungerar? (Kontr.datum, signatur)
----	----------------------------------	-----	----	----------------	--------------------	------------------------------------	----------------------------	---

Arbetsställningar och arbetsrörelser (AFS 2012:2, AFS 1998:5, AFS 2020:1, AFS 2020:5, AFS 2000:6)								
1	Innebär ditt arbete en hel del förflyttning upp och ner för trappor eller stegar?							
2	Innebär arbetet bärande i kombination med förflyttning upp och ner för trappor eller stegar?							
3	Innebär ditt arbete stående långa perioder utan avbrott?							
4	Innebär ditt arbete sittande långa perioder utan avbrott?							
5	Innebär ditt arbete obekväma arbetsställningar? (vridningar/sträckningar/böjningar)							
6	Saknas tillräckligt utrymme för bekväma arbetsrörelser och arbetsställningar nu eller senare under graviditeten?							
7	Behöver utrustning - arbetsutrymme - arbetsytor anpassas?							

Nr	Arbetsmiljöfaktorer (exponering)	Nej	Ja	Akut åtgärd	Vad behöver göras?	Vem ansvarar för genomförandet?	När ska det vara klart?	Åtgärd utförd och fungerar? (Kontr.datum, signatur)
----	----------------------------------	-----	----	----------------	--------------------	------------------------------------	----------------------------	---

Manuell hantering (AFS 2012:2)

8	Förekommer i ditt arbete ansträngande lyft?							
9	Förekommer i arbetet lyft av föremål som är svåra eller besvärliga att hålla/bära?							
10	Förekommer lyft i obekväma arbetsställningar? (då man är vriden, framåtböjd eller sträckt)							
11	Förekommer upprepat lyftarbete under tidspress?							

Stötar, skakningar och vibrationer (AFS 2005:15)

12	Utsätts du för helkroppsvibrationer? (t.ex. köra gaffeltruck på ojämnheter, skogsmaskin, terrängfordon)							
13	Utsätts du för skakningar eller kraftiga vibrationer från handhållna verktyg?							
14	Är det någon fara eller risk för fallande föremål som du kan få på dig eller måste försöka fånga?							

Nr	Arbetsmiljöfaktorer (exponering)	Nej	Ja	Akut åt- gärd	Vad behöver göras?	Vem ansvarar för genomförandet?	När ska det vara klart?	Åtgärd utförd och fungerar? (Kontr.datum, signatur)
----	----------------------------------	-----	----	---------------------	--------------------	------------------------------------	----------------------------	---

Buller (AFS 2005:16)

15	Måste du i ditt arbete skrika för att göra dig hörd på en meters avstånd?							
16	Behöver du använda hörselskydd i ditt arbete?							
17	Förekommer knallskott eller andra plötsliga höga ljud i arbetet?							

Joniserande och icke joniserande strålning samt elektromagnetiska fält (SFS 2018:936, AFS 2016:3)

18	Utsätts du för röntgenstrålning eller radioaktiva substanser? (Om JA, rätt till omplacering vid graviditet och amning)							
19	Innebär ditt arbete kontakt med elsvetsutrustning, diatermi och kortvågsbehandling eller arbete vid stora smältugnar, radarutrustning och större sändarantennor för t.ex. TV och radio?							

Extrem kyla och värme (AFS 2020:1)

20	Innebär arbetet exponering för obehagligt låga eller höga temperaturer?							
21	Om JA på fråga 20, saknas möjlighet till extra vila vid varmt arbete?							
22	Om JA på fråga 20, saknas rutiner för täta pauser och tillgång till varm eller kall dryck?							
23	Om JA på fråga 20, saknas lämplig klädsel eller skyddsutrustning?							

Nr	Arbetsmiljöfaktorer (exponering)	Nej	Ja	Akut åt- gärd	Vad behöver göras?	Vem ansvarar för genomförandet?	När ska det vara klart?	Åtgärd utförd och fungerar? (Kontr.datum, signatur)
----	----------------------------------	-----	----	---------------------	--------------------	------------------------------------	----------------------------	---

Kemikalier i alla former (fast/flytande/gas/ånga/rök) (AFS 1998:6, AFS 2001:7, AFS 2005:5, AFS 2011:19, AFS 2018:1, AFS 2020:1)

24	Innebär arbetet hudkontakt med kemikalier i någon form? (genom direkt kontakt med kemikalier eller vid hantering av avfall, spill, rester, förorenade material, ytor eller utrustning)							
25	Exponeras du för cancerframkallande eller reproduktionsstörande ämnen upptagna på listan över hygieniska gränsvärden? (Se varuinformation/säkerhetsdatablad)							
26	Innebär arbetet tillredning av cytostatika eller andra cytotoxiska läkemedel?							
27	Exponeras du i arbetet för bekämpningsmedel via huden eller luften? (T.ex. arbete i jordbruk, handelsträdgårdar, trädgårdsskötsel)							
28	Exponeras du i arbetet för organiska lösningsmedel vid hudkontakt eller via luften du andas?							
29	Exponeras du i arbetet för narkosgaser eller etylenoxid?							
30	Exponeras du i arbetet för oorganiskt bly? Gravida får inte sysselsättas i blyarbete!							
31	Exponeras du i arbetet för oorganiskt kvicksilver (amalgam), kadmium, arsenik, krom eller nickel?							
32	Innebär arbetet exponering för motoravgaser/kolmonoxid i dåligt ventilerat utrymme eller för tobaksrök och utsläpp från liknande produkter? (SFS 2018:2088)							

Nr	Arbetsmiljöfaktorer (exponering)	Nej	Ja	Akut åtgärd	Vad behöver göras?	Vem ansvarar för genomförandet?	När ska det vara klart?	Åtgärd utförd och fungerar? (Kontr.datum, signatur)
----	----------------------------------	-----	----	----------------	--------------------	------------------------------------	----------------------------	---

Smittämnen – infektionsrisk (AFS 2018:4)

33	Innebär arbetet ökad smittorisk pga kontakt med toxoplasma ? (kontakt med avföring från katt vid hantering kattlådor eller förorenad jord/sand, men även vid provsmakning av rått kött, olämpligt lagrade livsmedel, osköljda grönsaker)							
34	Innebär arbetet ökad risk att smittas av rubella (röda hund), toxoplasma gondi eller annat smittämne med särskild risk för den gravida, för fostret eller det ammande barnet?							

Arbetstider (SFS 1982:673)

35	Har du fysiskt ansträngande skift-/nattarbete?							
36	Innebär arbetet oregelbundna arbetstider och/eller jourarbete?							
37	Innebär arbetet långa arbetsdagar och/eller stor svårighet att anpassa arbetstider?							

Organisatoriska och sociala arbetsmiljöfaktorer (AFS 1982:3, AFS 1993:2, AFS 2015:4)

38	Förekommer i arbetet risk för hot och våld?							
39	Innebär arbetet svårhanterliga situationer med påtagliga stresstoppar eller långvarig ihållande stress och press?							
40	Innebär arbetet ensamarbete? (t.ex. väktartjänst, räddningstjänst, kriminalvård, ensamarbete i butik)							

Nr	Arbetsmiljöfaktorer (exponering)	Nej	Ja	Akut åt- gärd	Vad behöver göras?	Vem ansvarar för genomförandet?	När ska det vara klart?	Åtgärd utförd och fungerar? (Kontr.datum, signatur)
----	----------------------------------	-----	----	---------------------	--------------------	------------------------------------	----------------------------	---

Övriga arbetsförhållanden (AFS 2020:1)

41	Saknas särskilt vilrum där gravida eller ammande mammor kan vila sig liggande?							
42	Saknas enkel tillgång till toaletter med tillhörande hygienutrymmen?							

Plats för kommentar:

Tillämpliga regler och länkar till Arbetsmiljöverket (www.av.se)

© AMM, Örebro. Checklistan får användas fritt.

Kontakt

Vid synpunkter och frågor kontakta oss på telefon 019-602 24 69 eller via mail amm@regionorebrolan.se.

www.regionorebrolan.se/amm